

faa bliver Spørgsmaalet et andet end det, den ærede Forslagsstiller syntes at stille frem for os, saa bliver det nemlig, hvilken af de forskjellige Maader, der maatte frembyde sig, man skal vælge. Jeg troer nu, at man gjør bedst i at forkaste den Maade, der er valgt af den ærede Forslagsstiller.

I det Foredrag, vi hørte af den ærede Forslagsstiller, henpegede han paa, hvad ogsaa andetsteds er kommet til Udtalelse, at efter som Staten i de verdslige Forhold har faaet en Repræsentation, efterat vi have faaet en konstitutionel Forfatning, maa ogsaa Folket Kirken have sin Forfatning, maa vi have et Kirkeraad. Den ærede Forslagsstiller udviklede ikke nøiere, hvorledes han begrundede sin Sætning, han stillede den hen som Noget, der fulgte af sig selv, som noget i sig selv Indlysende. Jeg benægter imidlertid aldeles Rigtigheden af denne Sætning. Jeg kan ikke indbegaae den ærede Forslagsstillers Begrundelse, da han, som sagt, kun stillede Sætningen hen; men jeg skal henpege paa, hvorledes jeg opfatter Forholdet, idet jeg benægter Rigtigheden af den anførte Sætning. Det Maal, som Staten har, er væsentlig forskjelligt fra det, Kirken maa sætte sig, og der fremtræder en lignende Forskel deri, at Statens Formaal nødvendigvis kræver Minoriteternes Underordnelse under Majoriteten. Det behøver Kirken ikke, og det skal den ikke. Det Formaal, Staten maa sætte sig, kræver visse Midler og visse Veie, for at opnaaes; det, Kirken maa sætte sig, kræver andre Midler og andre Veie. Der lader sig derfor ingen Paralel drage mellem disse To.

Som en af de Grunde, hvorfor vi skulle gaae ind paa det foreliggende Forslag, anførtes dernæst, at Udviklingen af det indre Liv fordrede en saadan Forfatning. Udviklingen af det indre, det aandelige Liv! Ja, det forholder sig ganske rigtigt saaledes, at der nu for Tiden hos Mange blandt os rører sig et aandeligt Liv, friskere end tidligere; der træder en Trang til en aandelig Tilfredsstillelse ret levende frem hos Mange, og det er endvidere sandt, at denne Trang ikke sjældent fører til, at de, der føle Trangen, gaae andetsteds hen end til Folkekirken, for at faae den tilfreds-

stillet. Det, der driver mange af Menighedens medlemmer ud af Menighederne, det er just en aandelig Trang, en Trang til noget Højere. Men hvorfor gaae de bort? Fordi de ikke i Kirken finde den Tilfredsstillelse, de søge, det er det væsentlige Moment, det, som man her maa agte paa; de gaae kun ud af Folkekirken, fordi de ikke i den føle den Tilfredsstillelse, som de behøve og som de søge. Nu bliver altsaa Spørgsmaalet: Skulde man vel give dem en saadan Tilfredsstillelse ved Hjælp af et Kirkeraad? Jeg troer ikke, at det vil hjælpe, endog kun det Allermindste. Det, der i saa Henseende behøves, er efter min Overbeviisning dette, at de, der kunne yde den Oplysning og den Trøst, som de Udvandrende behøve, nedlade sig til dem, der trænge til aandelig Trøst, bøie sig ned til dem for derigjennem at høre dem op til sig selv. Men Midlerne dertil og de Veie, der her maae gaaes, de ere gamle og velbekendte, og vi behøve aldeles intet Kirkeraad for at opfinde dette. Lad der indtræde et inderligere og nøiere Forhold imellem Menighedernes Medlemmer og Præsterne, end der nu finder Sted paa mange Steder; lad Præsterne staae mindre fornemme overfor deres Menigheder, end de ofte gjøre, lad dem bøie sig ned til dem, der staae lavere end de, for at de kunne høre dem op til sig og yde dem Religionens Trøst, saa vil der vise sig mindre Trang til at vandre ud af Folkekirken. Men jeg seer ikke, at dette kan opnaaes, enten i den ene eller den anden Retning, ved Hjælp af et Kirkeraad.

Dernæst bemærkede den ærede Rigsdagsmand, at Folkekirken maatte staae stærk overfor dem, der nu i forskjellige Retninger organisere sig stærkt udenfor Kirken. Han henvisste endvidere til, at den katolske Kirke var stærk ved sin Organisation. Ja, det er den vistnok ogsaa, det troer jeg er en Sandhed; men hvorledes bliver den katolske Kirke stærk igjennem sin Organisation? Derved, at den paatager sig at sørge for alle sine Medlemmer. Alle Medlemmer af den katolske Kirke kunne faste al Sorg paa Kirken, thi den skal bære Omsorg for dem; men paa den anden Side fordrer den katolske Kirke en